

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. По законопроекта за измѣнение и допълнение закона за акцизитъ — М. М.
2. Изложение отъ Съюза до г. Министра на финанситъ.
3. Лозовия молецъ — Д. Бъчваровъ.
4. Пензиране и кършене на лозата — Н. Д. Петковъ.
5. Масло отъ гроздово семе — Ж. Жимелъ.
6. Кризата въ нашето лозарство — Б. Ив. Бѣлчевъ.
7. Сведения.
8. Въпроси и отговори.
9. Хроника.
10. Спомоществуватели.

М. М.

По законопроекта за измѣнение и допълнение закона за акцизитъ

Особна орисница е орисала нашето лозарство. Следъ филоксерата се нижатъ, като броеница едно следъ друго редица обстоятелства, които отнематъ поминъка изъ ржцетъ на трудолюбивитъ лозари. Следъ филоксерата се настани на широко и здраво фалшификацията на вината и обезцени труда на лозаря, дойде следъ това чуждестранния вносъ на вина, следъ войната пъкъ се струпаха голѣми непоносими данъци. Лозарското население изнемогва въ материални лишения и мораленъ тормозъ. Утрешния день е все неизвестенъ, несигуренъ. Лозарьтъ живѣе постоянно подъ знака на страха, че не ще може да продаде на задоволителна цена продуктитъ си и да посрѣщне задълженията си и изхрани семейството си. Петъ години се мъчи нашиятъ съюзъ да освѣтли тѣзи, които разпореждатъ съ сждбинитъ на българскитъ граждани върху нерадостното положение на лозарството ни. Поднасяха се редица резолюции, изложения. На пукъ на всѣкаква справедливостъ, на най-елементарнитъ разбирания за социална справедливостъ, народостопански и държавни интереси, останахме неразбрани. Тѣзи, отъ които зависи нашата сждба, продължаватъ да живѣятъ съ предубеждението, че нашитъ лози раждатъ не грозде, а злато. А то е много лес-

но да се разбере, какво е положението на българския лозаръ. Да се посетятъ старитѣ лозарски центрове и веднага ще блѣсне материалната имъ мизерия. Живъ паметникъ за това е гр. Лѣсковецъ, безъ търговия и занаяти, който очаква поминъка си отъ лозарството. И следъ 12 години отъ голѣмото земетресение тамъ стърчатъ полуразрушени кжщи. Нови строежи съвсемъ нѣма. Градътъ отъ 15 години не расте, емигрира. Идете въ Сливенъ, Плѣвенъ, Враца. Лозарството престана да бжде сигуренъ поминъкъ. Тежко на тия градчета и села, които очакватъ само на лозарството своя поминъкъ.

И при това положение на нѣщата, финансовото министерство съ новия си законопроектъ ще затрудни още повече положението на лозарското население. Какво цели новия законопроектъ? Премахва акциза върху кашата за варене ракия и върху виното, като въвежда новъ допълнителенъ поземленъ данъкъ. Какъвъ ще бжде неговия размѣръ? Ще се опредѣля ежегодно въ бюджета на държавата! Никаква основа не е опредѣлена за това. Въ зависимостъ отъ нуждитѣ на фиска ще се опредѣля и размѣра на допълнителния данъкъ. А знае се, че тѣ всѣка година сж по-голѣми. И не е чудно допълнителния поземленъ данъкъ по размѣра да стане по-голѣмъ отъ колкото бѣ акциза. За настоящата година се предвижда отъ него да постѣпи толкова, колкото би постѣпило отъ акциза. Прочее, реформата е машинска. Дори не се намали оная крупна сума, която държавата плащаше за акцизната администрация и която съ озаконяването на законопроекта ще стане излишна.

Въ сжщия законопроектъ, обаче се прокарва чувствително облекчение за спиртната и бирената индустрии. Акцизътъ на спирта се намалява съ 1 златенъ левъ, което прави 15 български левове, а на бирата 4 злат. стотинки, или 60 български стотинки на единъ литъръ! Каква е тази реформа? Има ли въ нея нѣкаква държавна идея, има ли разумъ? Лозаритѣ изнемогватъ, плачатъ, че поминъкътъ имъ се изплъзва изъ ржцетѣ имъ. Съ какво имъ се отговаря? Улеснява се противника имъ, прави се още по-конкурентоспособенъ за да се доунищожи лозарството, като поминъкъ. И мотивътъ за това е, че бирената и спиртната индустрии се задушвали, консумацията имъ намалявала. За Бога! Ний говоримъ отъ дълбо-

чинитѣ на стотици хиляди сърдца и души, говоримъ на чистъ български езикъ — нашиятъ поминѣкъ загива! Стотици хиляди работни рѣце ще оставатъ празни, стотици холяди гърла чакатъ прехраната си отъ лозарството, дайте имъ възможностъ да живѣятъ. Не ни вѣрвате, мислите, че нашия плачъ е неискренъ? Е добре, елате при насъ, изучете ни. За това отдавна Ви молимъ. Защото ний не искаме привилегии, не искаме да трупаме богатства, искаме да живѣеemъ отъ благословения трудъ върху собствената си земя. Отъ гражданскитѣ си задължения не сме се отказвали и ще ги носимъ и ще продължаваме да ги носимъ съ високото съзнание за дългътъ къмъ Родината си. Но товарътъ трѣбва да бжде по силитѣ ни. А бирената и спиртната индустрии, ако се задушватъ, вложенитѣ въ тѣхъ капитали могатъ да намерятъ добъръ отдушникъ, като потърсятъ приложение другаде. Въ бедна България нуждата отъ свободни капитали е голѣма. Тия две индустрии не носятъ никакви блага на народното ни стопанство, а масса народополезни предприятия чакатъ свободни капитали, за да се развиятъ и подпомогнатъ стопанското заздравяване на държавата ни.

БЪЛГАРСКИ
ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ
ГР. СОФИЯ

До Г-на Министра на финанситѣ.

ИЗЛОЖЕНИЕ

отъ Съюза на Българскитѣ лозари.

Господине Министре,

Съюзътъ ни съ редица изложения, конгресни резолюции и лични срѣщи съ Васъ, чрезъ свои делегати, се помжчи да Ви освѣтли върху положението на лозарството ни. Нашитѣ искания сж се свеждали до това — да не се убива лозарството, като поминѣкъ чрезъ фискални мѣрки. Затова, винаги сме молили лозовата култура да се обложи съ единъ, единственъ данѣкъ, опредѣленъ възъ основа срѣдната чиста печалба отъ нея. Съ въвеждането на поземелния данѣкъ и съюзътъ

ни се спрѣ на него. Въ новия „законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за акциза“, нашата молба не е взета подъ внимание. Като се премахва акциза върху вината и пр. предвижда се новъ допълнителенъ поземленъ данѣкъ. И сумитѣ, които държавата събираше досега отъ лозаритѣ, като акцизъ, предвижда се да се събератъ съ новата форма данѣкъ. Съ това не се прави никакво облекчение на данѣчния товаръ върху лозарството. Съ предвиждания въ законопроекта новъ данѣкъ не се намалява дори и оная сума, която държавата ще спести съ премахването на голѣмата акцизна администрация, която ще бжде излишна съ премахването на акциза. Нѣщо повече, въ бюджетопроекта за 1925/26 фин. год., като се предвижда да се събере отъ лозята сума, каквато е събирана до сега, въ поменатия законопроектъ се предвижда намалението акциза на спирта съ 1 зл. лв., а на бирата съ 4 зл. стотинки. Съ това се облекчава биреното производство съ 12 и половина милиона лв., а спиртното съ 24 и половина милиона лева, като се смѣта възъ основа производството имъ презъ 1924 год. Ако това положение се озакони, последицата е ясна: лозарството ще се провали. Защото дори и при сегашното положение, при по-високъ акцизъ на бирата и спирта, вследствие добре организирания имъ пазаръ, успѣшно конкуриратъ виното. Дребнитѣ лозари, макаръ, че предлагатъ виното си подъ цената на бирата, не намиратъ пазаръ. Отъ три години кризата въ виневия ни пазаръ е постоянна. Половината отъ производството днесъ е въ избитѣ на производителитѣ. Консумацията намалява. Криза въ пласимента на бирата, обаче нѣма. Така, въ последнитѣ години производството въ цифри е било следното: 1920 г. — 13,853,322 lt.; 1921 г. — 21,943,782 lt., 1922 г. — 20,412,341 lt., 1923 г. — 22,168,100 lt., 1924 г. — 20,966,203 lt. При голѣмото намаление на консумативната способностъ на населението и при 70—80 милиона литри годишно производство на вино въ страната не може да се иска увеличението на биреното производство, защото то може да се развие само за смѣтка на лозарството, което е единъ голѣмъ клонъ отъ народния поминѣтъ. Затова не би трѣбвало за смѣтка на поминѣка на половинъ милионно население да се създаватъ условия за развитието на бирената индустрия, която е безъ всѣкаква връзка съ народното ни

стопанство. Дори при съществуващата остра криза за свободни капитали въ страната ни тя е луксъ. Суровитѣ материали, които тя преработва, не заплаща на земледѣлца по-скъпо отъ колкото експортъора на зърнени храни. И понеже има за обектъ изключително вътрешната консумация, съ преработенитѣ отъ нея зърнени храни въ бира, тя намалява актива на винената ни търговия.

Спиртната индустрия пъкъ има само толкова значение за народното ни стопанство, колкото да преработи меласата отъ захарнитѣ фабрики въ спиртъ, понеже и тя има за обектъ само вътрешната консумация. Развалени зърнени храни у насъ за преработване въ спиртъ не може да има, поради дребното ни земледѣлско производство.

Отъ цифритѣ, които ни дава официалното издание на министерството Ви за положението на нѣкои спиртни и бирени фабрики, се вижда, че то не е тъй лошо, както се представя. Така, пивоварното дружество Галата — Варна е дало следния дивидентъ: 1920 г. — 30%, 1921 г. — 40%, 1922 г. — 40%; Българското акционерно пивоварно дружество Шуменъ за 1919 год. — 42%, 1920 г. — 45%, 1921 г. — 75% и 1922 г. — 12%; Българското акционерно пивоварно д-во въ София за 1920 г. — 12%, 1921 г. — 12%, 1922 г. — 12%; Анонимното акционерно д-во Бдинъ въ Видинъ — 1912 г. — 24%, 1918 г. — 56%, 1919 г. — 56%, 1920 г. — 137%, 1921 г. — 42%; Акционерното д-во „Янтра“ за производство на спиртъ — Гор. Орѣховица — 1920 г. — 25%, 1921 г. — 62·7%, 1922 г. — 28·8%; Акционерното д-во въ София за спиртъ — 1921 г. — 30%, 1922 г. — 30%.

Посоченитѣ дивиденти не сж малки. Напротивъ, тѣ сж твърде голѣми. Безспорно, лозарското производство се рентира много по-лошо. Ето една смѣтка за срѣднитѣ разходи и приходи въ лозарството.

Смѣтка

за отгледване на 10 дек. лозе върху америк. подложка.

РАЗХОДЪ

Отгрибване съ 1-а копанъ 20 надн. $\times$ 60 л.	1200 л.
Рѣзитба 10 надн. $\times$ 100 л.	1000 „
3 пжти окопаване $\times$ 15=45 надн. $\times$ 60 л.	2700 „

Филизене 7 надн. $\times$ 40 л.	280 „
Връзване и кършене 5 пжти $\times$ 3=15 надн. $\times$ 40 л.	600 „
Предпазване отъ болести и неприятели 15 надн. $\times$ 100 л.	1500 „
Синь камъкъ 60 кгр. $\times$ 20 л.	1200 „
Варь 50 кгр. $\times$ 1'50	75 „
Рафия 15 кгр. $\times$ 30 л.	450 „
Беридба и превозъ на гроздето	3000 „
Загрибване и събиране на колцитъ 15 надн. $\times$ 50 л.	750 „
Амортизация на колцитъ (подпорки)	3000 „
„ „ лозето (при трайностъ отъ 25 год.	2800 „
Всичко разходъ	18555 „

ПРИХОДЪ

5000 кгр. грозде по (4 до 7 л.) 5'50 = 27500 л.
 27500—18555=8945 л. чистъ приходъ.

Отъ тази сума трѣбва да се посрѣщнатъ разходите за поземленъ данъкъ, падарщина, застраховка отъ градушка, поправка на машини и сечива и пр.

Като се извадятъ данъците, които досега лозарството плащаше, около 400 лв. на декарь и, като се има предъ видъ, че единъ декарь лозе на плодъ струва, безъ стойността на земята, най-малко 7000 лв. то вложениятъ капиталъ въ лозарството се рентира едва съ 6—7%. Ползата за лозаря е само тази, че той и семейството му намиратъ приложение на своя трудъ. Затова, голѣми, капиталистически лозарски предприятия въ страната ни нѣма. Сжщо неопровержимо доказателство за слабата доходностъ отъ лозарството е и слабия темпъ на възобновяване унищоженитъ отъ филоксерата стари лозя.

Отъ 1,150,000 декара лозя презъ 1897 г., днесъ имаме само 480,000 декара, отъ които на американска подложка около 260,000 декара. Това говори достатъчно силно за слабата доходностъ на лозарството.

Предвидъ на всичко това, ние молимъ най-настоятелно:

1. *Поземления и предвидения въ законопроекта допълнителенъ поземленъ данъкъ да се слѣятъ въ единъ единенъ поземленъ данъкъ, който да се събира възъ основа на 800—900 лв. чиста печалба отъ декарь лозе. Данъкътъ да съставлява такъвъ % отъ чистата печалба, какъвто се взема отъ другишъ земеделски култури.*

2. Бирената и спиртната индустрия, като такива безъ икономическо значение за страната ни, да не се поставятъ въ положение да конкуриратъ лозарското производство.

3. За овощнитъ дървета въ лозята да не се събира отдѣленъ данѣкъ, понеже тѣ не увеличаватъ дохода имъ.

Увѣрени, че исканията ни, като справедливи, ще бждатъ удовлетворени, оставаме

Съ почитъ :

Управителния съветъ на съюза.

Д. Бъчваровъ.

Лозовия молецъ.

Всѣко културно растение има своитѣ неприятели, които се развиватъ или хранятъ за смѣтка на нѣкоя негова частъ и въ зависимостъ отъ условията му нанасятъ кога повече, кога по-малко вреди, а по нѣкога унищожаватъ цѣлата реколта или цѣлата култура.

Лозата е едно отъ ония културни растения, които иматъ най-много растителни и животински неприятели. Безспорно, всички тия неприятели не винаги и не навредъ се появяватъ едновременно върху лозата. Нѣкои отъ тѣхъ сж общи за всички лозарски страни и се появяватъ ежегодно, само че въ различенъ размѣръ. Други се появяватъ периодически. Трети сж ограничени само въ опредѣлени райони съ специфични условия, благоприятни за развитието имъ. Въ всѣки случай, нѣма лозарско мѣсто, кждето лозата да не е изложена ежегодно на единъ или другъ неприятелъ, срѣщу който лозарътъ е принуденъ да води борба. И тази борба е, която прави отгледването на лозата по-мжчно и много по-скжпо.

Единъ между многото животински неприятели на лозата, е лозовия молецъ. Той отъ старо време е познатъ на лозаритѣ въ другитѣ лозарски страни, като Франция, Италия, Германия и пр., кждето ежегодно нанася чувствителни повреди на лозята и даже унищожава почти цѣлата реколта. За щастие, лозовия молецъ до скоро не бѣше познатъ въ Вѣлгария. Отъ 5-6 години насамъ той, обаче е забелѣзанъ

въ Кюстендилъ, София, Пазарджикско, Пловдивско, Гор.-Орѣховско, Русенско и пр. За сега се е появилъ въ по-голѣмъ размѣръ и като сѣщински неприятель само по асмитѣ и много слабо по лозята. Като се има предъ видъ неговата биология, голѣма е вѣроятността следъ нѣкоя само година да се яви и тукъ въ по-голѣмо количество и да почне да нанася повредитѣ, които въ други страни причинява отъ много години насамъ. Действително, презъ миналата година имаше вече съобщения отъ нѣкои села въ Пазарджикско за появата на лозовия молецъ въ по-голѣмъ размѣръ.

Отъ лозовия молецъ различаватъ два вида. Единиятъ е *Eudemis (Polychrosis) botrana Schiff*, или кико г. Василевъ¹⁾ го нарича шарения молецъ. Другиятъ е *Conchylis (Cochylis) ambiguella Hb.* — еднопоясния²⁾.

Споредъ изучаванията на г. Д-ръ Ив. Бурешъ³⁾, въ България като вреденъ се явява само първия видъ. Другиятъ се срѣща много рѣдко (въ Бургаско) и никжде не се е проявилъ още като неприятель на лозата. Забелѣзания у насъ вредителенъ видъ *Polycrosis botrana* е много по-опасенъ, защото има три поколения презъ годината, развитието му е много разтегнато и какавидитѣ му се намиратъ далечъ отъ лозата, върху която сж се хранили, нѣщо което затруднява твърде много борбата, докато еднопоясниятъ има само две поколения (едно пролѣтно и едно лѣтно) и какавидитѣ му сж винаги близко до лозата, отъ която сж се хранили (подъ старата кора, въ цепнатинитѣ на подпоркитѣ и пр.).

Ще опишемъ накратко важния за насъ шаренъ лозовъ молецъ, за да може лозарьтъ да го разпознае, когато се появи и да вземе нуждитѣ мѣрки за борба.

Шарения лозовъ молецъ е една много дребна пелерудка съ дължина около 5-6 м.м, съ свити криле, а съ разпери 11-12 м.м. Женскитѣ сж малко по-едри и съ по-дебело коремче отъ мъжкитѣ. Тѣлото има ясно-сивъ цвѣтъ, главицата и антенитѣ — сиво-червеникавъ. Задния чифтъ криле сж съ сивкавъ цвѣтъ, а предния сивкаво-кафявъ фондъ съ червено-кафяви напречни линии и напрѣскани съ синкаво-кафяви мряморни точки.

¹⁾ Лозовия молецъ отъ П. Василевъ. 1922 г.

²⁾ Лозовия молецъ отъ П. Василевъ. 1922 г.

³⁾ Изучавания върху биологията на лозовия молецъ, Списание на земеделскитѣ изпитателни институти, книги 2 и 3 1925 г.

Първитѣ пеперудки се появяватъ въ края на м. априлъ, началото на м. май, въ зависимостъ отъ мѣстото и времето. Най-изобилно пеперудкитѣ се появяватъ между 10 и 15 май, Презъ деня тѣ почиватъ неподвижно по листата на лозата или подъ сжщитѣ и лѣтораститѣ съ прикрепени върху тѣлото крилца. При раздрусване съ ржка или съ бастунъ лозата, тѣ се издигатъ въ въздуха, прехвъркватъ само нѣколко метра и бързатъ да се скриятъ пакъ между листата на друга лоза. При залезъ слънце пеперудкитѣ излизатъ и почватъ да хвърчатъ надъ лозитѣ, гонятъ се и играятъ, като отъ време на време нѣкои отъ тѣхъ кацатъ по върховетѣ на ластаритѣ, за да си починатъ или да се търсятъ мжжка съ женска. Най-силно е хвърченето следъ залезъ слънце до като е още свѣтло, т. е. къмъ 7¹/₂ — 8 часа. Следъ като се стъми хвърченето престава.

Пеперудкитѣ живѣятъ 5 до 20 дена.

На другия денъ следъ оплодяването женската почва да снася яйцата си. Всѣки 1—3 до 5 минути тя снася по едно яйце, много рѣдко две яйца едно следъ друго. Всѣко яйце се снася на отдѣлно мѣсто. Яйцата се снасятъ по дрѣжкитѣ на ресата, по тия на цвѣтнитѣ пѣпки или по ластаритѣ. Една женска снася обикновено около 80 яйчица. Последнитѣ сж много дребни и едва се виждатъ съ просто око. Тѣ иматъ диаметръ отъ около 1 м. м., сплескани сж, прозрачни, съ слабо жълтавъ цвѣтъ, но изглеждатъ зеленави. Яйцата на лозовия молецъ не трѣбва да се смѣсватъ съ тѣй нареченитѣ жлезисти трихоми на лозата, които се явяватъ по листата, листнитѣ дрѣжки, ластаритѣ и пр. и които сж по-едри отъ яйчицата на молеца, съ различна голѣмина, лъскави и при допиране съ прѣсти полепватъ или падатъ на земята.

Следъ 5¹/₂—7 дена, т. е. между 20 и 30 май отъ яйцата се излюпватъ съвсемъ дребни, силно подвижни гжсенички, съ желто-зеленавъ цвѣтъ и ясно-кафяви главици. Гжсеничкитѣ се добиратъ до реситѣ, всѣка една си избира подходяще мѣсто между цвѣтнитѣ пѣпки, изприда си съ копринени нишки тѣсно каналче, единиятъ край на което допира до нѣкоя цвѣтна пѣпка и почва да гризе вжтрешността на последната. Следъ като изгризе пестика и тичинкитѣ на запредената цвѣтна пѣпка, гжсеничката минава на втора, на

трета и т. н. Когато почне цъвтенето, гжсеничка минава отъ цвѣтъ на цвѣтъ и изгризва най-важнитѣ му части — пестика и тичинкитѣ. Останкитѣ отъ изгризанитѣ цвѣтове гжсеничката заплита въ скривалището си, за да го направи по-удобно и за да може по-добре да се запази отъ слънцето и дъжда, а сжщо и отъ нѣкои свои неприятели. Следъ 6 дена гжсеничката съблича кожата си, следъ други 5 дена прави второ събличане. Такива събличания тя прави вѣроятнo още два пжти, следъ което достига пълната си голѣмина. Въ тази си възраст гжсеницата има 1—1.2 с.м. дължина, криво-зеленъ цвѣтъ на тѣлото, съ восъченъ отблѣсъкъ и желто-кафява главичка. Тя е много лакома — яде безспирно и унищожава цвѣтъ подиръ цвѣтъ.

Къмъ срѣдата на м. юний гжсеницитѣ напуцатъ реситѣ, намиратъ си удобно мѣсто и се завиватъ въ пашкулчета. Тука тѣ прекарваатъ 12—15 дена, следъ което отъ пашкулчетата излизатъ пеперудкитѣ отъ второто поколѣние. Най-изобилно хвърчене на пеперудитѣ отъ второто поколение г. Д-ръ Ив. Бурешъ е забелѣзалъ въ София между 28/VI и 8/VII. Подиръ оплодяването женската снася яйцата си главно по дрѣжжитѣ на гроздоветѣ, по опашчицитѣ на зърната и по самитѣ зърна. Гжсеничкитѣ се излюпватъ презъ м. юлий (между 5-й и 10-й). Тѣ пробиватъ зърната, изяждатъ вътрѣшността имъ и отъ едно зърно минаватъ въ друго. Къмъ края на м. юлий гжсеничкитѣ достигатъ пълното си нарастване и се промѣнятъ на какавиди. Нкои отъ гжсеничкитѣ, обаче, оставатъ дребни — поредничави — и се смѣсватъ съ тѣзи отъ третото поколение.

Между 10 и 20 августъ се появяватъ пеперудкитѣ отъ третото поколение. Тѣ снасятъ яйцата си тоже по дрѣжжитѣ на гроздоветѣ, по тия на зърната и по самитѣ зърна. Излюпенитѣ гжсенички се хранятъ изключително отъ месистата частъ на умекналитѣ вече или узрѣли зърна. Къмъ края на м. септемврий, понѣкога и по-късно, ако не ги свари гроздобера, гжсеничкитѣ напуцатъ лозата, отиватъ къмъ земята, намиратъ скрито мѣсто, преобръщатъ се въ какавиди и така прекарватъ зимата.

Средства за борба. За да бжде напълно рационална борбата съ лозовия молецъ, тя би трѣбвало да бжде насочена главно противъ какавидитѣ и следъ това противъ пеперуд-

китѣ и гжсеницитѣ. Отъ борбата съ какавидитѣ не може обаче, да се очакватъ добри резултати до като не се установи съ положителностъ кои именно мѣста насѣкомото избира, за да се преобърне въ какавида и ако тия мѣсто не сж въ близко съседство съ лозата, отъ която се е хранило. Борбата съ пеперудитѣ има смисълъ, когато молеца се появи въ много голѣмъ размѣръ и борбата съ гжсеницитѣ се укаже недостатъчна за унищожаването му.

Въ мѣста, кждето лозовия молецъ се явява въ сравнително ограниченъ размѣръ, както това е за сега на нѣкои мѣста у насъ, борбата трѣбва да бжде насочена само противъ гжсеницитѣ. Щомъ тая борба се води добре, макаръ развитието на лозовия молецъ да е много разтегнато, резултатитѣ ще бждатъ напълно задоволителни.

Между многото средства за борба съ гжсеницитѣ на лозовия молецъ, най-добро се е указало прѣскането на лозитѣ и специално на реситѣ и плода съ отровни за насѣкомото вещества. Най-известното отъ тия вещества е парижката зеленина, която действува върху гжсеницитѣ като много силна вътрешна отрова. Приготвянето на размивка отъ парижка зеленина става по следния начинъ:

Въ единъ какъвто и да било сждъ се огася половина до едниѣ кгр. варъ и се прибавя още вода до като всичкото стане 8—10 lt. Изтегля се 60 до 100 гр. парижка зеленина и малко по малко се размѣсва въ гжстото варено млѣко, като се бърка постоянно. Тази смѣсъ се налива въ единъ дървенъ сждъ, като се прецежда презъ металическа мрежица. Сжда, въ който е било варевото млѣко съ парижката зеленина се изплаква и водата се налива въ дървения сждъ. Въ последния се налива още чиста вода, за да стане всичко 100 литра течностъ. Съ така приготвената смѣсъ се прѣскатъ лозитѣ, главно реситѣ и гроздовитѣ, като се внимава да се обливатъ много хубаво и навредъ съ смѣстѣта. Това се постига най-добре, когато разпрѣсквача се доближава до всѣка реса или гроздъ и се позадържа. Преди всѣко пълнена на прѣскачката, смѣстѣта трѣбва да се разбърква много добре, за да се размѣси хубаво парижката зеленина, която, като неразтворима въ водата, лесно се отаява на дъното на сжда. Даже и при самото прѣскане, смѣстѣта трѣбва по-често да се разбърква, чрезъ разклащане на самата прѣскачка.

Така приготвената смѣсь не може добре да полепва по реситѣ и плода и действието ѝ не може да бжде достатъчно силно. За увеличаване на лепливостѣта, препоръчва се прибавката на сапунъ. Употрѣбвява се чистъ марсилски сапунъ въ размѣръ 1 кгр. на 100 lt. смѣсь. Сапунътъ се настѣргва въ единъ сждъ съ гореща вода, разбърква се добре и следъ като се разтвори, прибавя се къмъ смѣстѣта. Сапунътъ, освенъ че увеличава лепливостѣта на смѣсѣта, но спомага за по-мжчното отаяване на парижката зеленина и самъ действува убийствено върху гжсеницитѣ.

Първото пръскане съ парижка зеленина се извършва нѣколко дена преди или следъ излюпването на гжсеничкитѣ отъ първото поклонение, т. е. между 18 и 25 май и винаги преди цвѣтенето. Второто пръскане става следъ прецвѣтяването, т. е. къмъ 8—15 юний. Ако, обаче, 2—3 дена следъ първото пръскане се забелѣжи, че по реситѣ сж останали неумъртвени гжсеници, пръскането се повтаря. Когато следъ прецвѣтяването при внимателно преглеждане на зърнцата не се забелѣжатъ никакви гжсеници, второто пръскане е излишно. Това, обаче, се случавя само при слабо нападение и при сполучливо първо пръскане. Въ повечето случаи и следъ второто пръскане въ зърната се забелѣзватъ гжсеници отъ второто поколение, а пкъ есенѣта и отъ третото. Затова, явява се нужда пръскането да се потрети, когато зърната наедрѣятъ колкото грахови такива и да се почетъ върти следъ прошарването. Последното пръскане трѣбва да стане кай-късно единъ месецъ преди гроздобера.

При слаби нападения парижката зеленина дава добри резултати и когато е смѣсена въ бордолезовия разтворъ. Съ такъвъ разтворъ борбата се води едновременно противъ пероноспората и противъ лозовия молецъ.

Напоследъкъ препоръчватъ препарата „Molex“, главната съставна частъ на който е арсениково съединение. Съ него се прашатъ лозитѣ, както това става съ сѣрния прахъ противъ опиума. Той действувалъ едновременно противъ лозовия молецъ и противъ пероноспората. Действието му, обаче, не е още достатъчно доказано.

Освенъ парижката зеленина, добри резултати противъ лозовия молецъ дава и тютюневи екстрактъ. За да не се изгорятъ листата на лозитѣ и ластаритѣ, а сжщевременно и

да се умъртвятъ гжсеницитѣ, необходимо нужно е употребявания тютюневъ екстрактъ да е съ опредѣленъ 0% никотинъ. Такъвъ, обаче, у насъ не се намира за проданъ, затова по-добре е да не се прибѣгва до него.

Въ Франция и особено въ Италия за борба противъ гжсеницитѣ на лозовия молецъ употребяватъ 0.5% разтворъ отъ оловенъ арсенитъ или отъ азолъ (калциевъ арсенитъ). Арсенитъ се разтваря въ малко вода и се прибавя въ обикновения бердолезовъ разтворъ. Първото прѣскане противъ лозовия молецъ съ този разтворъ се извършва къмъ края на м. май, второто десетина дни следъ първото, но преди цвѣтенето, въ краенъ случай следъ прецвѣтяването.

Професоръ Sannino намира, че тия две прѣскания, извършени добре, сж достатѣчни за унищожаване на гжсеницитѣ. Изглежда, обаче, че въ северна Италия е разпространенъ вида *Conchylis ambiguella* — еднопояснения, който има само две генерации резко отдалечени една отъ друга и при който борбата съ какавидитѣ е лесна и ефикасна.

Н. Д. Петковъ

Пензиране и кършене на лозата

Тия две операции съставляватъ частъ отъ лѣтната рѣзитба на лозата; тѣ иматъ отдѣлни предназначения и за това не бива да се смѣсватъ или замѣнятъ една съ друга.

Пензирането се състои въ откъсването (прешипването) върховетѣ на зеленитъ лѣторасты, съ целъ да се спре развитието имъ, та сокътъ да отиде въ другитѣ зелени части на лозата и съдействува за тѣхното по-скорошно нарастване. Понеже всѣка лоза има опредѣлена активностъ за хранене и понеже лѣтораститѣ се развиватъ всѣки за своя смѣтка, то лесно се разбира, че, благодарение на пензирането, може да се изравни развитието на всичкитѣ зелени части на една лоза, каквато форма и да има тя, като се спре нарастването на силнитѣ лѣторасты за въ полза на слабитѣ такива.

Пензиратъ се лѣтораститѣ, израстнали отъ горнитѣ пжпки на чепа при вазоподобната форма (главина съ рамена и чепове) и отъ крайнитѣ пжпки на кордонитѣ и асмитѣ,

ако нѣма да служатъ за удѣлжаването имъ, съ цель да се даде възможность на долнитѣ по чепа и срѣднитѣ по кордона или асмата лѣтораста да се развиятъ нормално, защото иначе биха останали слаби съ недоразвити пжпки и следователно негодни за рѣзване на чепъ при идущата рѣзитба. Пензиратъ се сжщо всичкитѣ лѣтораста върху джгитѣ или положенитѣ хоризонтално плодни пръчки, съ цель да се даде възможность на лѣтораститѣ, които ще служатъ за замѣна на дългитѣ плодни пръчки, да се развиятъ по възможность повече и по-добре. Освенъ за изравняването на лѣтораститѣ, пензирането пречи за преобърщането на ресата въ мустаци, т. е. за изресяването, улеснява цвтението и увеличава обема на гроздето. Това си благотворно влияние пензирането указва само тогава, когато се извърши рано, щомъ втория листъ надъ последната реса е достигналъ величината на сребърна петолевка. Пензирането се прави като съ палеца и показалеца на дѣсната ржка се прещипва върха на лѣтораста надъ самото коленце срещу втория листъ надъ последния гроздъ. Следъ пензирането горната пжпка най-често се развива, като дава лѣторастъ, който сжщо трѣбва да се пензира надъ 2-ия или 3-ия листъ отъ основата, а не да се премахва съвършено, както нѣкои лозари практикуватъ.

Следователно, пензирането уригулира вегитацията, подготвя пръчкитѣ за замѣнка при дългата рѣзитба, съдействува за развитието и узрѣването на основитѣ на пръчкитѣ и пжпкитѣ по тѣхъ, благоприятствува развитието на ресата и цвтението, отстранява изресяването и увеличава обема и тежината на гроздето.

Кършението се състои въ прерѣзването върховетѣ на пръчкитѣ, когато сж надминали известна височина, напр. височината на коловетѣ или на най-горния тель при кордонитѣ, съ цель или да се предизвика образуването на прегрозци, ако лозата не носи достатъчно грозде, или да се спре удѣлжаването на пръчкитѣ въ полза на наедряване на гроздето и за улесняване на обработката на лозето. То се предприема обикновено следъ прецвтвяването, когато буйното растене на лозата е преминало. За образуване на прегрозци се кърши обикновено по Константиновъ-день, а за наедряване на гроздето и узрѣване на пръчкитѣ — до Петровъ-день, преди последното прѣскане. Ако се кърши по-

късно и ниско, окъснява се зрѣнето на гроздето, та послѣдното остава слабо на захаръ и силно на киселина. Кършенето се извършва или отъ ржка като лѣтораститѣ единъ по единъ се пречупватъ надъ коленото, което е надминало желаната височина или съ секаторъ (ножица), като се презватъ пръчкитѣ на веднѣжъ или два пжти. При кършенето трѣбва да се внимава, щото върху пръчкитѣ да се оставятъ 12 до 15 листа надъ най-горния гроздъ, защото, ако се кърши по-ниско, гроздето остава зелено и се предизвика развитието на пжпкитѣ въ основата на пръчкитѣ.

Следъ кършенето обикновено израстватъ върхни и странични лѣтораста, които трѣбва да се прекършватъ надъ 2-ия и 3-ия листъ отъ основата, а не да се премахватъ отъ основата.

Ниското кършене, което се практикува съ цель да се избѣгне употреблението на коловетѣ, не е за препоръчване защото, както се каза по-горе, то окъснява узрѣването на гроздето и предизвиква преждевременното развитие на пжпкитѣ въ основата на пръчкитѣ, които пжпки сж необходимо нуждни за бждащата рѣзитба.

Значи, съ кършенето се спира удължаването на пръчкитѣ, улеснява се наедряването на гроздето и се осигурява развитието на долнитѣ (основнитѣ) пжпки и узрѣването на самитѣ пръчки, а понѣкога се предизвиква и образуването на прегрозци.

София, 24. V. 1925 г.

Ж. Жимелъ.

Масло отъ гроздово семе.

Количеството на маслото, което съдържатъ гроздовитѣ семенца, не е безъ значение, и не малко учени и практики досега сж се опитвали да го използватъ, било за консумация или индустриални цели.

Споредъ една анкета предприета преди десетина години въ Калифорния (Америка), отъ събранитѣ отъ цѣлата страна 3—4000 тона гроздови семки е било извлечено 650—700 тона сиропъ, 400 тона танинъ, 1000—1500 тона бѣлтъ-

чини и 340—350 тона *масло*. Така, 100 кгр. прѣсно грозде дава 2—5 кгр. семе; а истискани джибри (пращини) даватъ 20—23% семе.

До 1918 г. извличането на масло отъ гроздово семе не представляваше, освенъ чисто наученъ и лабораторенъ интересъ. По това време, обаче, нѣколко фабрики въ Пиемонтъ (Италия) започнали съ успѣхъ производството на масло отъ гроздово семе, чрезъ есенята на сжщата година и въ Франция сжщо нѣкои фабрики въ Вилфраншъ на Сена, Варъ и Вюртембергъ се заловили за сжщата индустрия, и до день днешенъ работата имъ върви съ видимъ успѣхъ.

Масло отъ гроздово семе може да се получи по два начина: чрезъ обикновено пресуване на студено, и чрезъ екстрактиране (по химически начинъ). По първиятъ способъ се постѣпва така: следъ пресуване на джибритъ, семките се отдѣлятъ, изсушватъ и се мелятъ на брашно. Това брашно се смѣсва съ 25% вода и така получената каша се поставя на мощна хидравлическа преса за истискване, отначало на студено, а отпосле и на топло.

Маслеността на семките се движи отъ 6 до 20%, споредъ произхода имъ и сорта на гроздето. Семето на бѣлото грозде е винаги по-богато на масло, отколкото това на червеното или черното. Отъ друга страна, по-богатитъ на захаръ грозда съдържатъ семе съ по-голѣма масленостъ, отколкото това на стипчавитъ и зелени грозда.

Семето на чернитъ грозда отъ южна Италия съдържа до 20% масло; това отъ южна Франция (Варъ) до 12%, а това отъ Вюртембергъ до 8%. Най-високиятъ масленъ процентъ у семето се срѣща презъ време на пълната зрѣлостъ на гроздето; ето защо трѣбва да се почне извличането на маслото отъ семето веднага следъ пресуването на гроздето безъ да се чака последното да ферментира, защото въ такъвъ случай, маслото промѣня състава и вкуса си, т. е. става горчиво и негодно за ядене.

Полученото по студенъ начинъ масло отъ гроздово семе е отлично за ядене. То притежава отличенъ златожълтъ бистъръ цвѣтъ, безъ дѣхъ и миризъ. Извлеченото пъкъ по химически начинъ масло има тъмно зелеленъ цвѣтъ, обаче, следъ филтриране и обезцвѣтяване съ чернило отъ горени кости остава безцвѣтно и безъ вкусъ.

Характернитѣ черти на маслото отъ гроздово семе се определятъ така:

Относително тело	0.920—0.950
Точка на замръзването	10°—17°
Рефрактерно число	1.462—1.471
Бутерофрактометрия	54°—68°
Сапунно число	178—190
Иодово число	94—143
Хенерово число	921—956.7
Т. Мейселово число	0.46—0.50
Втвърдяване на масленитѣ неразтопяеми киселини	20°—18°
Разстопяване на сжщитѣ киселини	23°—26°
Неутрализационно число	187.4
Ацетилово число	43.7—144.5 (?)

Оставено на въздуха, маслото отъ гроздовото семе изсъхва бавно, обаче, прибавено къмъ нѣкое секативно масло, или просто варено, изсъхва бърже образувайки еластична ципа. То съдържа 7.8% вероятно стеаринова и палматина киселина и по-малко ерусична (ас. érucique) киселина.

Освенъ за ядене, маслото на гроздовото семе може да служи за индустриални цели, предимно въ сапунарството. То служи и за освѣтление, обаче, свѣтлината му не е много силна, но пъкъ гори безъ никакъвъ миризъ. Кюспето му е твърде хранително и се възприема съ охота отъ домашния и млѣченъ добитѣкъ. Въ Италия вадятъ отъ кюспето още и танинъ.

Превелъ: К. Н. Христовичъ.

Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ

Кризата въ нашето лозарство

(Продължение отъ кн. 3)

Едностраничността въ нашето производство. Една сериозна причина за застоя въ нашето лозарство е и едностраничността въ производството. До преди нашето освобождение и наскоро следъ това, вследствие на извънредно оп-

ростения животъ и слаба обща култура — въ България сж засаждани изключително винени сортове грозда, които сж изнисани на пазаря и за ядене. Дойде филоксерната криза, лозята пропаднаха. Съ въвеждане на американскитъ лози, грижата на всички лозари бѣ съсредоточена въ залесяването на оголѣлитъ баири и полета. Следъ грѣшкитъ, които се правиха съ използването на разнитъ сортове американски лози, отъ нѣколко години насамъ, смело можемъ да кажемъ, че положението е вече до голѣма степенъ уяснено за българския лозаръ. Болшинството отъ лозаритъ се вече доста добре запознаха съ разнитъ подложки американски лози. Въ своя захласъ, обаче, да се възобновятъ пропадналитъ отъ филоксера лозя, всички почти вървѣха по старитъ пѣтища, като засаждаха изключително винени сортове. Нашитъ лозари изпуснаха изъ предвидъ, че съ течене на годинитъ, съ разрастванieto на общата култура у насъ се измѣниха до голѣма степенъ и консумативнитъ условия. Въпреки упрека на Д-ръ Х. Нейчевъ, че сме взимали гроздето отъ устата на хората, за да имъ даваме само вино и ракия, *днесъ се консумира много повече грозде отъ колкото при старото лозарство, преди 20 години и то при печалния фактъ, че и днесъ, както преди 20 години деветъхъ десети отъ гроздата, които се използватъ за ядене сж сжитъ винени сортове и при положението, че грозде се консумира само презъ периода на зрѣенieto и на гроздоберъ.* И тукъ, както и при нашето винарство, *рутина въ всяко едно отношение.* Потърсете на пазаря било въ дълбоката провинция или въ столицата свестно таблено грозде за ядене — ще намерите единъ съвсемъ нищожень процентъ. Консуматорътъ търси грозде, но то макаръ и въ окаянъ видъ и състояние, излиза на пазаря едва мѣсець — мѣсець и половина презъ годината. *Тогазъ, когато консуматора плаща хубавото грозде 20—25 лв. килограмъ и то презъ гроздоберъ, а малко по-късно и 30 лв. кгр; когато консуматора яде съ охота 25—35 лв. кгр. ябълки — престижно нехайство и кжсоголедство е да се подържа днешното положение. Единъ много широкъ просторъ се открива ирочие за културата на десертнитъ грозда.* Ако всички ония магазини, будки и плодотриварници у насъ, които пласиратъ за ядене голѣми количества смачкани съ набити гроздове, безвкуени и съ най-несъблазнителень видъ грозда, сжитъ тѣзи продавачи биха пласирали много, много повече грозде,

ако на сжщата цена поднасяха на консуматора грижливо отгледани десертни сортове. Пласимента ще бжде десеторно по голѣмъ, ако се проявѣше що годе грижа и старания за неговото съхраняване, което е необходимо условие за удѣлжаване на консумативния сезонъ на три и четири мѣсеца презъ годината поне.

Въ днешния труденъ моментъ за превъзможване рутината въ нашето винарство, не бива да се губи нито часъ, всички погледни трѣбва да се насочатъ къмъ засаждане на лозя съ десертно грозде, за което се открива за дълги години сигуренъ пласиментъ.

Въ свързка съ културата на десертнитѣ грозда, не мога да не подчертая странныя фактъ, че при единъ милионъ и сто хиляди декара лозя, които сме имали нѣкога, у насъ винаги сж се консумирали гръцки и турски стафиди. Тогазъ, когато производството на стафидитѣ би ангажирало голѣми пространства лозови насаждения и освенъ мѣстната консумация би създадо едно чувствително експортно перо — ние внисаме стафиди отъ вънъ!

Въпроса за безалкохолното производство въобще е единъ стопанско икономически въпросъ за българския лозаръ, а не само за въздържателната секта. Д-ръ Х. Нейчевъ счита безалкохолното производство като свое откритие, той чутъ ли не пожела да го патентова. Въ своето увлечение той отиде до тамъ, че иронизира и французкитѣ производители: „тогазъ когато се загрижели, какъ да се справятъ съ сухия режимъ въ Америка, италиянци и американци правѣли чудеса съ безалкохолното производство“ казва доктора. Тогазъ когато издация по безалкохолното производство въ Франция отъ Д-ръ Félix Rey, Albert Dautry и др. датиритъ отъ преди 20 год.; и отъ преди 20 години въ Франция има голѣми кжщи, които произвеждатъ обикновени и шампанизирани безалкохолни вина. Но изглежда, че Д-ра обича да вдига повече шумъ около себе си.

Не всички лозари произвеждатъ вина отъ любов ъкъмъ питието, а защото въ неговото производство имаше по-добра смѣтка. Безалкохолното вино е едно безспорно хранително — хигиенично питие, но то струва скжпо. При липсата на онова издигнато съзнание за преценка на неговата хранителностъ, болшинството отъ консуматоритъ ще предиочитатъ по-евтини

безалкохолни напитки. Лозаритѣ ще бждатъ доволни, ако отъ безалкохолното вино лѣкаритѣ създадатъ специална система лечение, както разнитѣ медицински и др. вина се даватъ на болни за подсилване и аперативъ. *Една щастлива идея би било напримеръ, безъ да се вдигатъ голѣми аларми, всички възбържатели въ Българии да създадатъ една юзина за безалкохолно вино, като се ангажиратъ съ негова пласментъ.* Убеденъ съмъ това би възрадвало извънредно много лозаритѣ, защото всички, които днесъ пиятъ боза и лимонада, ще консумиратъ продукти отъ лозата и развоя на лозовата култура отъ ново би се засилилъ.

Пазаря е който направлява стопанскитѣ системи въ производството. Вчера въ виното имаше по-добра смѣтка, днесъ е деня на десертнитѣ грозда.

Прочие въ настоящитѣ дни на застой въ нашето лозарство, нека промѣнимъ досегшната чисто вина на стопанска система и поднесемъ на консуматора въ по-разнообразни форми нашето производство.

Сведения.

Увеличение пространството на лозята въ Франция и бждащето на французското лозарство. Споредъ официала отъ 8-й януарий т. г., въ Франция, включително Алзасъ-Лотарингия, е имало презъ 1923 год. 1,608,545 хектара лозя. Въ сравнение съ пространството на лозята презъ 1922 год., което е възлизало 1,443,217 хектари на плодъ и 15,326 хектара млади или всичко 1,458,543 хектари, пространството на лозята се е увеличило презъ отчетната 1923 година съ 150,002 хектари. При все това сегашното пространство на лозята още не е достигнало онова, презъ 1913 год., когато лозята сж заемали 1,616,621 хектари, т. е. 23,621 хектара повече.

Следъ две години мѣстния пазаръ ще разполага съ 6,000,000 хектолитри вино въ повече, ако се приеме, че срѣдното производство на хектаръ е 40 хектолитри. Това увеличение именно застрашава французското лозарство.

По липса на съгласие между лозаритѣ за продаване виното на по възнаградителна цена, което съгласие надали

нѣкога ще се постигне, разумно би било да се спре временно засаждането на нови лозя. Наистина, употреблението на виното презъ последнитѣ 10 години значително е увеличено и има изгледи още повече да се увеличи, ако цената на виното се намали, обаче това увеличение има своята граница. Ето защо се предвижда, че следъ нѣколко години въ Франция ще настѣпи истинска лозарска криза, поради свѣрхпроизводство, макаръ че вносътъ на вина отъ Италия е намаленъ, защото производството ѝ на вино е спаднало презъ 1924 г. на 43,000,000 хектолитри отъ 53,948,000 презъ 1923 год.

Ето и ценитѣ на виното споредъ търговския бюлетинъ: Въ началото на текущата година 1 хектолитъръ червено южно-француско вино съ 8° спиртъ, е продавано въ Парижъ франко гара 76 до 78 фр., съ 9°—81 до 88 фр., съ 10°—97 до 105 фр. и бѣли вина отъ разни произхождения отъ 100 до 110 фр.. Въ Мониелие презъ сѣщото време червеното вино съ 8° спиртъ се е продавало 51 до 54 фр., съ 9° спиртъ — 56 до 60 фр., съ 10° — 57 до 63 фр. съ 11° спиртъ — 63 до 68 фр. и съ 12° спиртъ — 70 до 76 фр.

Въ краятъ пѣкъ на м. мартъ южно-французкитѣ червени вина сж продавани въ Парижъ 70 до 75 фр. съ 8° спиртъ, 76 до 80 фр. съ 9° спиртъ, 84 до 88 фр. съ 10° и 90 до 94 фр. съ 11° спиртъ, а въ Мониелие сѣщитѣ вина сж предлагани по 47 до 50 фр. при 8° спиртъ, 50 до 54 фр. при 9° спиртъ, 52 до 58 фр. при 10° спиртъ, 57 до 60 фр. при 11° спиртъ и 60 до 65 фр. при 12° спиртъ. Бѣлитѣ и розовитѣ вина сж стрували нѣколко франка повече.

Извлѣкълъ отъ „Progres agricole et viticole“ — Никола Д. Петковъ.

Въпроси и отговори

Въпросъ 1.

До почитаемата редакция на
сп. „Лозарски Прегледъ“

София

Господа,

Имамъ новозасадено три годишно лозе съ „Хамбургски Мискетъ“. Казватъ ми, че тоя сортъ много избожавалъ и пу-

щаль извънредно много странични лѣторасти, та се задушава главината и иска едно специално почистване. Лозето ми е на триредова телена конструкция.

Моля въ най-близката книжка на „Лозарски Прегледъ“ да ми отговоритѣ най-подробно какъ трѣбва да става почистването на тоя сортъ и въобще каква специална работа изисква той при отгледването му.

Свищовъ, 12 Май 1925.

Съ почить: *Коста Гавриловъ*

Лозаръ — Свищовъ

Отговоръ 1.

Хамбургския мискетъ е единъ хубавъ десертенъ сортъ грозде, пренесенъ въ България отъ преди 20—25 год. Той се отличава съ доста голѣмитѣ си продълговати гроздови, едри валчести, черновиолетови зърна съ силенъ и приятенъ мискетовъ ароматъ. Плоди добре и при ниска (чепова) рѣзитба. Буйността му не се различава много отъ тази на много други десертни грозда — тя зависи изключително отъ силата на почвата и тази на подложката, както и отъ самата обработка.

По главнитѣ ластари се явяватъ много странични такива само когато не се извършва редовно вързването и когато се кърши много дълбоко или преждевременно се овиватъ върховетѣ на ластаритѣ по тела, което овиване действува почти както и кършенето.

При телената конструкция, каквато Вие имате въ лозето си, следъ филизенето, ластаритѣ се привързватъ о теловетѣ по възможность по единично, особено при дълга или смѣсена подрѣзка, Чакъ когато достигнатъ 30—40 ст. надъ горния тель ще се извърши по-силно кършене или ще овие ластаритѣ по най-горния тель. Разбира се, ако се укаже нужда отъ прищипване на ластаритѣ, което се препоръчва противъ изрисяването, това трѣбва да стане нѣколко дена преди цвѣтенето. Ако и при такова отгледване се появятъ много странични ластари, тѣ се почистватъ, като се съкратяватъ на 1—2 коленце надъ основата и никога до самата основа, т. е. върши се това, което се прави при лозитѣ майки.

Въпросъ 2.

При заобикалянето на лозето си, забелезахъ на нѣкои лози отгоре на сега прокаралитѣ листа петна яснокафяви нѣкжде като точки пакъ ясно кафяви. Не зная каква е тази зараза или болѣстъ. Ще ви моля да ми отговорите и какво да се прави съ тѣзи лози.

Поставямъ двѣ-три листа отъ тѣхъ.

Надѣвамъ се на скорошния Ви отговоръ.

Съ почитание: *Д. Стамболовъ*

Отговоръ 2. Отъ изпратенитѣ листа се вижда, че тѣ страдатъ отъ тѣй наречената листна краста (еринози). Последната се причинява отъ едно съвсемъ дребно насѣкомо (*Phytoptus vitis*), което се загнѣздва по долната страна на листата, вмѣква смукателнитѣ си органи въ долния епидермисъ и паренхимната тъканъ и се храни отъ клетъчното имъ съдържание. Поради това и поради раздразнението на клеткитѣ, на долната страна на листа се образуватъ множество влакнообразни израстъци, а отъ горната-издутинка съ червеникавъ цвѣтъ.

Листната краста се явява по единични листа и почти никога не взема размѣри, да причини на лозата нѣкакви особени повреди. Затова именно, излишна се явява и каквато и да било борба съ листната краста.

Х Р О Н И К А

БЪЛГАРСКИ
ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ

№ 40
1 юни 1925 г.
гр. София

*До всички членове на
сюза*

Господа,

Нашиятъ съюзъ продължава още да се бори едноврѣменно на два фронта: 1) да защити интереситѣ на лозарското население и 2) да спечели това население за неговото общо дѣло, като го привлече въ редоветѣ си. Кой отъ двата фронта е по-тежакъ? И двата сж много тежки! Тежко е да

се защищаватъ интереситѣ на една макаръ и голѣма група граждани, когато тѣ сж разединени и не проявяватъ интересъ къмъ общитѣ си работи, но още по-тежко е да се боришъ съ незаинтересоваността на тѣзи граждани, незаинтересованостъ, която отива до самоунищожение и до престѣпностъ. Знае се, че съюзното управление полага отчаяни усилия да защити поминѣка на лозарското население. Неговитѣ усилия не сж безрезултатни. Но кой оцѣнява това? Кое дружество е изправно къмъ съюза, колко нови се основаха и колко отъ поканени лозарски дружества да станата членове на съюза, се отзоваха? Колко платили аборати има съюзното списание? Всѣкои чака отъ другитѣ. Незаинтересоваността на лозаритѣ къмъ собственото си дѣло, олеснява тѣхнитѣ противници. Апелираме къмъ всички членове да изпълнятъ дълга си. Часъ по-скоро да се изправятъ къмъ съюзната каса, да запишатъ нови абонати и се проагитиратъ съюзнитѣ цели.

Нека се олесни съюза въ неговата работа. Днесъ той е по необходимъ отъ вчера, а утре ще бжде още по-необходимъ отъ днесъ. Неговата сграда трѣбва здраво да се зида, за да се създаде сигурна опора на лозарския поминѣкъ.

Отъ съюза

Спомоществуватели

за 1925 г., които сж събирали и препращали абонати въ редакцията:

Лозаро-Бубарската кооперация, гр. Станимака
 Лозар. Вин. Д-во „Пилинъ“, с. Перущица (Пловд.)
 Н. В. Тодоровъ, гр. Свищовъ
 Коцо Хр. Гнговъ, с. Лжжене (Орханйско)
 Петръ Вълкановъ, гр. Ст.-Загора
 Захари Ангеловъ, с. Бѣла-Черква (Търновско)
 Коста Стояновъ, с. Плаково (Търновско)
 Никола Савовъ, с. Бокиловци (Берковско)
 Трендафилъ Ил. Тончевъ, с. Бокиловци (Берковско)
 Лозар. Д-во „Лоза“, гр. Попово
 Лоз, вин. Д-во, с. Сухиндолъ (Севлиевско)
 (Слѣдва)